

Varkenshouderij en biogas- installatie Oude Lenferink Beheer b.v. te Tubbergen

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

10 oktober 2007 / rapportnummer 1971-17

INHOUDSOPGAVE

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER	1
2. ACHTERGRONDEN.....	2
2.1 Probleemstelling en doel	2
2.2 Beleidskader	2
2.3 Te nemen besluit(en) en plan-m.e.r.	2
3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
3.1 Inleiding.....	3
3.2 Voornemen	3
3.3 Referentiesituatie.....	4
3.4 Alternatieven	4
3.5 Alternatief zonder interne saldering conform Wav	4
3.6 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA).....	5
4. MILIEUASPECTEN.....	6
4.1 Algemene opmerkingen.....	6
4.2 Ammoniak	6
4.3 Geurhinder	7
4.4 Luchtkwaliteit.....	7
4.4.1 Fijn stof.....	7
4.4.2 Mestbe- en/of -verwerkingsinstallatie	8
4.5 Overige aspecten.....	8
4.5.1 Geluid.....	8
4.5.2 Klimaat en Energie	9
4.5.3 Veiligheid.....	9
4.5.4 Veewetziekten.....	9
4.5.5 Water.....	9
4.5.6 Natuur.....	9
4.5.7 Landschap en Cultuurhistorie.....	10
5. OVERIGE PUNTEN.....	11

BIJLAGEN

1. Projectgegevens

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

G.J.M. Oude Lenferink Beheer b.v. is voornemens haar bedrijf aan de Oldenzaalseweg 134-136 te Fleringen uit te breiden¹ naar 3.060 fokzeugen, 600 opfokzeugen, 11.000 gespeende biggen en 4 dekberen. In de nieuwe situatie worden bestaande stallen gesloopt en verbouwd, nieuwe stallen gerealiseerd en wordt de huidige biogasinstallatie vergroot naar een capaciteit van 2 MW.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tubbergen moet een besluit nemen over de hiervoor benodigde Wm-vergunning (Wet milieubeheer). Voorafgaand hieraan wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld door de initiatiefnemer. De Commissie² voor de milieueffectrapportage (verder de Commissie) adviseert in dit advies het college over de richtlijnen waar dit MER aan moet gaan voldoen.

De volgende punten zijn essentiële informatie voor in het MER:

- De ammoniakbelasting van het voornemen is van groot belang voor het bepalen van (eventuele) invloed van het voornemen op kwetsbare natuurwaarden. Geef daarom de toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf weer en bepaal de gevolgen van de ammoniakemissie op hiervoor gevoelige natuur;
- Het voornemen veroorzaakt geuremissie. Neem in het MER daarom de toekomstige individuele bijdrage van het bedrijf aan de lokale geurhinder op;
- Beschrijf de stofemissie en het effect ervan op de stofconcentratie in de directe omgeving van het initiatief.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is van belang dat het MER het volgende bevat:

- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- kaartmateriaal van voldoende kwaliteit, voorzien van een duidelijke schaal en legenda. Op het kaartmateriaal zijn in ieder geval kwetsbare natuurgebieden en geurgevoelige objecten aangegeven. Geef ook helder de afstanden van de gebieden en objecten tot het bedrijf aan;
- een heldere vergelijking van de gepresenteerde alternatieven volgens dezelfde methodiek en met hetzelfde detailniveau.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie doet in hoofdstuk 2 aanbevelingen over de procedurele en beleidsmatige kaders voor dit project. In hoofdstuk 3 zet de Commissie uiteen welke alternatieven en varianten in het MER onderzocht moeten worden. Hoofdstuk 4 behandelt de milieueffecten. Hoofdstuk 5 behandelt de overige punten voor het MER.

¹ In de huidige situatie is een milieuvergunning verleend voor het houden van 1.312 fokzeugen, 19 opfokzeugen, 4.470 gespeende biggen en 3 dekberen.

² Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep wordt verwezen naar bijlage 1. De gemeente Tubbergen heeft aangegeven dat er geen inspraakreacties en zienswijzen voor dit project zijn ontvangen.

2. ACHTERGRONDEN

2.1 Probleemstelling en doel

De aanleiding en motivatie voor het voornemen staan beschreven in hoofdstuk 5 van de startnotitie. Neem dit over in het MER.

2.2 Beleidskader

De startnotitie beschrijft het wettelijk kader en het beleidskader beknopt. Werk in het MER in ieder geval de randvoorwaarden uit die de volgende kaders aan het initiatief opleggen:

- het reconstructieplan Salland/Twente;
- het Besluit luchtkwaliteit 2005;
- de Nederlandse Emissierichtlijn (NeR) (in verband met emissies naar de lucht afkomstig van mestbe- en -verwerking);
- Uitvoeringsbesluit van de Meststoffenwet (in verband met de opslagcapaciteit van mest);
- de richtlijn Mestverwerkingsinstallaties (LA01, februari 2001);
- de handreiking (co-)vergisting van mest (LA06, april 2005);
- de Gezondheid- en welzijnswet voor dieren (GWWD) zoals het Varkensbesluit;
- natuur, de Natuurbeschermingswet (Nb), Nota Ruimte (EHS) en de Flora- en fauna wet.

Hierbij dient in het bijzonder -ook gelet op het feit dat niet duidelijk is op welk moment de vergunningaanvraag zal worden ingediend- rekening te worden gehouden met:

- de voorziene veranderingen in de bij de Wet ammoniak en veehouderij (verder Wav) behorende regelingen, zoals de algemene maatregel van bestuur met betrekking tot ammoniakemissie huisvesting veehouderij³. Indien gebruik gemaakt wordt van interne saldering dient ook ingegaan te worden op het wettelijk kader hiervoor;
- de IPPC-omgevingstoets⁴. Ga ook in op de BREF⁵ voor intensieve veehouderijen en de overige documenten uit de Regeling aanwijzing BBT-documenten.

2.3 Te nemen besluit(en) en plan-m.e.r.

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de Wm-vergunning. Om de beoogde bedrijfsuitbreiding te kunnen realiseren is ook een partiële wijziging van het bestemmingsplan nodig. De gemeente wil het bestemmingsplan gaan herzien om de uitbreiding mogelijk te maken, hiervoor is een plan- m.e.r. noodzakelijk (plan milieueffectrapportage).

³ In het Staatsblad van 27 maart 2007, nr. 61/pag. 12 is het Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (interne saldering) gepubliceerd.

⁴ Dit volgt uit de van toepassing zijnde IPPC-richtlijn. IPPC is de afkorting van Integrated Prevention Pollution and Control.

⁵ Deze BREF (Best available technology reference document) is gebaseerd op de IPPC-richtlijn.

De Commissie adviseert het bevoegd gezag en de initiatiefnemer in overleg te treden over de wijze waarop besluit-m.e.r. (over de milieuvergunning) en plan-m.e.r. (over het bestemmingsplan) kunnen worden gecombineerd.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Inleiding

In de Startnotitie wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving gegeven van het voornemen. Het voorkeursalternatief en de andere alternatieven moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu.

Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van de beschrijving.

3.2 Voornemen

De Commissie vraagt om in het MER een eenduidige beschrijving van het voornemen op te nemen met daarbij in ieder geval aandacht voor:

- het aantal te realiseren dierplaatsen in relatie tot het aantal te houden dieren;
- de uitvoering van de inrichting per diercategorie inclusief beschikbare oppervlaktes en leefoppervlaktenormen (zie ook §2.2, het Varkensbesluit);
- hoe de dieren gaan worden gevoerd (droog- of brijvoer) en of er naast mengvoer ook andere voedercomponenten worden aangevoerd;
- de plaatsing en hoogte van de emissiepunten en indien luchtwassers worden toegepast, ook de dimensionering van het luchtwasser systeem met inbegrip van de uittreedsnelheid, -richting en -hoogte van de stallucht, in relatie tot de voorgenomen omvang van het bedrijf;
- een duidelijke tekening van de stallen, inrichting en installaties, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. In de plattegronden van de stallen moeten de geïmplementeerde codes uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) aangegeven worden;
- de biogasinstallatie, beschrijf hiervan:
 - wat de technische uitvoering, de locatie en omvang van die installatie is;
 - de wijze van opslag en de opslagcapaciteit van de grondstoffen voor de mestvergisting;
 - de hoeveelheden te verwerken mest en hun herkomst;
 - de hoeveelheden toe te voegen stoffen (mest en co-producten), hun herkomst en de eventueel noodzakelijke voorbewerking;
 - de eventuele nabewerking van het digestaat, met daarbij de hoeveelheden restproducten van het (verwerkte) digestaat;
 - de wijze en capaciteit van de opslag van mest en co-producten, digestaat en restproducten. Dit is ook van belang om het juiste bevoegde gezag te kunnen vaststellen.

In het MER dient een overzicht opgenomen te worden van de beoogde fasering en planning.

3.3 Referentiesituatie

De milieueffecten van het voornemen moeten vergeleken worden met de referentiesituatie, dit is het huidige gebruik van de locatie en de omgeving.

In de referentiesituatie moet:

- de bekende autonome ontwikkeling tot 2015 meegenomen worden;
- verdisconteerd worden dat na 30 oktober 2007 de huidige bedrijfssituatie moet voldoen aan de IPPC-regelgeving;
- de huidige situatie gebaseerd op de feitelijke dieraantallen beschreven worden.

Indien de feitelijke dieraantallen en/of de vergunde huisvestingssystemen afwijken van de huidige milieuvergunning geeft de Commissie in overweging ook een tweede referentiesituatie te beschrijven op basis van de vergunde situatie. Hierbij moet dan ook verdisconteerd worden dat na 30 oktober 2007 de huidige bedrijfssituatie moet voldoen aan de IPPC-regelgeving.

3.4 Alternatieven

De startnotitie beschrijft het voornemen. Een toegevoegde waarde van een MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuconsequenties van het voorkeursalternatief ten opzichte van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) (en eventuele andere alternatieven) en een referentiesituatie.

Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid.

Alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit deze richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de best beschikbare technieken (BBT) worden toegepast. Hierbij dienen alle BBT-maatregelen uit de van toepassing zijnde BBT-documenten conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten te worden beschouwd.

Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.

Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven.

3.5 Alternatief zonder interne saldering conform Wav

De Commissie geeft in overweging om naast het voorkeursalternatief, waar conform de startnotitie interne saldering⁶ volgens de Wav wordt toegepast,

⁶ De Wav richt zich alleen op ammoniak. Intern salderen kan conform de Wav mogelijk zijn, terwijl andere beleidskaders (bijvoorbeeld op het vlak van geur en fijn stof) deze saldering onmogelijk maken.

ook een alternatief in het MER uit te werken dat niet uitgaat van interne saldering.

Door beide alternatieven in het MER op te nemen wordt het verschil tussen de alternatieven inzichtelijk gemaakt en ook de keuze zonder interne saldering opgehouden in het vervolgtraject.

3.6 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Werk in het MER het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) uit. Het MMA moet uitgaan van de maximaal haalbare mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Dit kan verder gaan dan de inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Bij de ontwikkeling van het MMA adviseert de Commissie om primair aandacht te besteden aan maximale reductie van de uitstoot van ammoniak, geur en stof, door de volgende maatregelen te onderzoeken:

- toepassing van combinatieluchtwassers waarin een combinatie van ammoniak, geur en fijn stof met een hoog rendement wordt verwijderd;
- plaatsing van emissiepunten, zowel in het verticale als in het horizontale vlak, zodat de geurhinder zo laag mogelijk is;
- toepassing van een emissiearm huisvestingssysteem (in de gebouwen waar dit redelijkerwijs toegepast kan worden);
- maximale benutting van de vrijkomende warmte uit vergistingsinstallatie en warmte kracht koppeling;
- energie zuinig bouwen.

De Commissie adviseert om de keuzes die hebben geleid tot het MMA in het MER te onderbouwen.

4. MILIEUASPECTEN

4.1 Algemene opmerkingen

Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigerende en compenserende maatregelen⁷;
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur⁸;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

Geef van de verschillende alternatieven kwantitatief het effect aan op ammoniak, geur, fijn stof en geluid. Voor de overige punten kan volstaan worden met een kwalitatieve beschrijving van de effecten.

4.2 Ammoniak

In het MER moet aangegeven worden waar de voor verzuring gevoelige gebieden⁹ liggen, wat de afstand tot het bedrijf is, of hier sprake is van nadelige gevolgen van het voornemen en in het bijzonder of er sprake kan zijn van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden.

Ga hierbij in het bijzonder in op het Natura 2000-gebied 'Springendal en Dal van de Mosbeek', geef dit gebied duidelijk op kaartmateriaal aan. Beschrijf in het MER:

- de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie de gegevens van het RIVM en -indien beschikbaar- de gegevens van de provincie Overijssel;
- de autonome ontwikkeling van de ammoniakemissie en toekomstige ammoniakemissie van het bedrijf bij de verschillende alternatieven;
- de instandhoudingdoelstellingen en kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de natuurgebieden;
- de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op de natuurgebieden bij uitvoering van de alternatieven. Maak hierbij gebruik van AAgro-Stacks;
- of wordt voldaan aan de beleidslijn in het kader van de IPPC-bedrijven zoals deze in juni 2007 is gepubliceerd.

⁷ Bij mitigeren kan gedacht worden aan het verminderen van landschappelijke effecten door het landschappelijk inpassen van een bedrijf, of het verminderen van geluidsemisatie door in pandig laden en lossen. Een voorbeeld van compensatie is het aanvullen van verloren natuur met nieuw aan te leggen natuur.

⁸ Het gaat hierbij met name om de achtergronddepositie van ammoniak.

⁹ Hieronder verstaan we de kwetsbare gebieden uit de Wav, als ook de voor verzuring gevoelige gebieden die niet onder de Wav vallen. Dit laatste is nodig omdat niet duidelijk is of vereisten hieromtrent uit de IPPC-richtlijn geheel in de Wav zijn geïmplementeerd.

4.3 Geurhinder

Beschrijf in het MER:

- de geurbelasting van de gevoelige objecten in odour units. Doe dit volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode en toetst op basis van artikel 3 Wgv. Indien de betreffende gemeente bij gemeentelijk verordening volgens artikel 6 Wgv andere waarden heeft vastgesteld, dan dienen deze waarden als toetsingskader;
- de momenten van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden. Maak daarbij een inschatting van de maximale geurniveaus die zich kunnen voordoen;
- geef in de MER een indicatieve geurcontour aan van de vergistingstingsinstallatie en de mest-/digestaatverwerkingsinstallatie;
- ga in op de geuremissie en geurhinder afkomstig van co-producten van de biogastinstallatie (nat of droog);
- de gevolgen van de (open) opslag van de dikke mestfractie na scheiding.

Volgens de Wet geurhinder en veehouderij is een omgevingstoets niet nodig voor de individuele geurbeoordeling van een milieuvergunningaanvraag. Het is op dit moment niet duidelijk of de Wet geurhinder en veehouderij in overeenstemming is met de omgevingstoets zoals deze in het kader van de IPPC-richtlijn dient te worden uitgevoerd.

Gezien de omvang van het initiatief, de omliggende woningen, met name die aan de Hagveldseweg en de in de nabijgelegen kern van Fleringen, adviseert de Commissie een omgevingstoets uit te voeren. Betrek bij de vaststelling van de achtergrondbelasting van geurhinder¹⁰ de reeds aanwezige veehouderijbedrijven in de omgeving van het initiatief en eventuele nieuwe veehouderij initiatieven waarvan de omvang en de locatie (bij benadering) bekend is.

4.4 Luchtkwaliteit

4.4.1 Fijn stof

Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van het bedrijf¹¹;
- de grootte en verandering van de stofemissies door het initiatief met bijbehorende vergistingsinstallatie en mest-/digestaatverwerkingsinstallatie, inclusief verkeersbewegingen;
- de bijdrage van de stofemissies van het voornemen (inclusief voorziene mitigerende maatregelen) aan de fijn stof (PM₁₀) in de lucht in de omgeving van het bedrijf, beginnende op de grens van de inrichting;
- de toetsing van de fijn stof concentraties (PM₁₀) aan het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005)¹².

¹⁰ De rekenmethodiek, V-stacks gebied, werkt met een bereik van 2 km rondom het initiatief. Houd deze afstand aan voor het in kaart brengen van de achtergrondbelasting van geur (cumulatieve geurhinder).

¹¹ De Commissie adviseert om hierbij gebruik te maken van de berekende achtergrond concentratiekaarten van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

¹² Vanwege de heersende problematiek t.a.v. fijn stof en het feit dat intensieve veehouderijen een belangrijke bron van fijn stof zijn, wordt fijn stof (PM₁₀) met name genoemd. Dat laat onverlet dat ook voor de andere stoffen uit het Blk 2005 moet worden aangetoond dat voldaan wordt aan de geldende normen.

Indien op basis van deze toetsing niet kan worden uitgesloten dat de normen uit het Blk 2005 overschreden zullen worden is een modelberekening nodig voor de toetsing aan het Blk 2005. Deze berekeningen moeten worden uitgevoerd conform het Meet- en rekenvoorschrift Bevoegdheden Luchtkwaliteit van het Ministerie voor Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM, oktober 2006). Beschrijf hierbij voor het voornemen en de alternatieven:

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden¹³;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere bestemmingen.

Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005. Presenteer daarom bij overschrijdingen van de grenswaarden de maatregelen die genomen zullen worden om de stofemissies te reduceren, zodat wel voldaan wordt aan het Blk 2005.

4.4.2 Mestbe- en/of -verwerkingsinstallatie

Geef in het MER kwantitatief de uitstoot aan van de mestbe- en -verwerking¹⁴, zoals bijvoorbeeld de mestscheider. Toets deze aan de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR) en het Besluit luchtkwaliteit 2005. Hierbij moeten de te verwachten effecten op het milieu beschreven worden.

4.5 Overige aspecten

4.5.1 Geluid

Breng in het MER de geluidseffecten van het voornemen in beeld en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij minimaal in op:

- de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
 - een representatieve bedrijfssituatie, inclusief het verpompen van mest, het transport van co-producten naar de vergisters, het verwerken van de mest of digestaat ten behoeve van de vergisters, de geluidsproductie van de voerinstallaties;
 - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden of lossen van varkens);
 - incidentele bedrijfssituaties met een hogere geluidsemissie. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen;
- de mate waarin geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen.

Betrek hierbij de vervoersbewegingen van het op de locatie aanwezige transportbedrijf.

¹³ Deze informatie is niet relevant voor de toetsing aan de grenswaarden en plandrempels uit het Blk 2005. Deze gelden immers voor de buitenlucht in zijn algemeenheid (m.u.v. arbeidsplaatsen, waarop de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing is). Voor het verkrijgen van inzicht in de mogelijke gezondheidseffecten acht de Commissie het echter van belang ook inzicht te geven in de mate van blootstelling van de bevolking. Gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, ziekenhuizen, scholen, speeltuinen en sportvelden.

¹⁴ In de startnotitie is alleen de mestvergistingsinstallatie aangegeven. Indien het digestaat nog behandeld wordt voordat het de inrichting verlaat dient dit ook in de MER te worden beschreven. De milieugevolgen van de behandeling van het digestaat dienen dan te worden benoemd.

4.5.2 Klimaat en Energie

Geef in het MER de energiehuishouding voor het voorkeursalternatief en het MMA in hoofdlijnen weer, bijvoorbeeld in de vorm van stroom- en gasverbruik per dier.

4.5.3 Veiligheid

Ga in de beschrijving van de veiligheid in op de opslag en verwerking van zuur, waarbij de speciale opslagvoorzieningen van het zuur en de opslag en verwerking van het spuiwater ten behoeve van de chemische of combinatie luchtwassers worden besproken (de hoeveelheid, wijze van verwerking en afvoer van spuiwater).

Geef een beschrijving van de risico's gerelateerd aan de opslag van de diverse producten voor de mestbe- en/of -verwerking. Geef tevens een beschrijving van de risico's gerelateerd aan de gasopslag van de biogasinstallatie. Ga daarbij ook in op de plaatsing en zonering van een noodfakkelt.

Geef zo goed mogelijk de kans weer op, en de aard van, calamiteiten en storingen die tot milieu- of dierenwelzijnsproblemen kunnen leiden. Beschrijf ook de te nemen maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

4.5.4 Veewetziekten

Geef aan welke situatie er ontstaat wanneer, bijvoorbeeld ten gevolge van veewetziekten, een vervoers- of exportverbod wordt ingesteld en welke maatregelen worden genomen om binnen het bedrijf dieropvang te realiseren. Geef hierbij aan welke milieueffecten dergelijke maatregelen met zich meebrengen, ook in relatie tot de eventuele noodzaak om mest langer op te slaan.

4.5.5 Water

Geef in het MER aan welke maatregelen genomen worden om te waarborgen dat afstromend hemelwater schoon blijft. Indien sprake is van een eigen bron geef de omvang en locatie van de grondwateronttrekking in het MER weer.

4.5.6 Natuur

In paragraaf 4.1 en 4.2 wordt reeds naar informatie gevraagd met betrekking tot natuur. Met name de informatie in paragraaf 4.2 dient ook gebruikt te worden bij de afweging die in deze subparagraaf wordt gevraagd.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op de beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en de EHS. Het bedrijf kan invloed hebben op een kwetsbaar gebied ook al is het hierin niet gelegen of is het er niet direct naast gelegen (externe werking). Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan, evenals de voor het gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen dan wel ontwikkelingsdoelstellingen.

Mocht op grond van objectieve gegevens niet uit te sluiten zijn dat mogelijk significante gevolgen op het Natura 2000-gebied optreden, dan is ook een

passende beoordeling nodig op grond van de Natuurbeschermingswetgeving¹⁵. Geef in het MER aan of een Nb-vergunning noodzakelijk is.

Soortenbescherming

Geef in het MER beknopt aan welke beschermde planten- of diersoorten in of nabij het plangebied voorkomen en welke gevolgen deze door het initiatief zullen ondervinden.

Geef aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Om te bepalen of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig is dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het studiegebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt. Indien een ontheffing noodzakelijk is motiveer dan in het MER op grond waarvan verondersteld wordt dat een ontheffing zal worden verleend.

4.5.7 Landschap en Cultuurhistorie

In een agrarische omgeving kunnen archeologische resten, waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen, zoals bijvoorbeeld oude boerderijen en karakteristieke houtwallen. Neem in het MER een beschrijving op van cultuurhistorische waarden als basis voor de effectbeschrijving van alternatieven en varianten.

Motiveer in het MER of er op de locatie mogelijk archeologische waarden aanwezig zijn en of deze door de nieuwbouw verstoord kunnen worden. Zo ja dan dient dit door middel van inventariserend veldonderzoek verder in beeld te worden gebracht. Beschrijf indien aanwezig hoe effecten op archeologische resten, waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen of zullen worden beperkt.

Geef in het MER aan hoe de nieuwe inrichting optimaal landschappelijk kan worden ingepast. Geadviseerd wordt in het MER een visualisatie van het toekomstige bedrijf op te nemen.

¹⁵ Dit dient dan afgezet te worden tegen de instandhoudingdoelstellingen van het gebied. Let hierbij op dat ook een geringe toename van de ammoniakdepositie van 0,6 mol zuur/ha/jaar een significant gevolg kan betekenen (zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 september 2006, zaaknr. 200509110/1, LJN AY8489).

5. OVERIGE PUNTEN

Vorm, presentatie en samenvatting

Geadviseerd wordt om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Neem een zelfstandig leesbare samenvatting op, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming.

Verder wordt aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen. Op de kaarten moet de ligging en afstand tot kwetsbare natuurgebieden en objecten voor het verblijf van mensen (gevoelig voor geur, geluid etc.) goed worden aangegeven.

Evaluatieprogramma en leemten in milieu-informatie

Voor de onderdelen 'evaluatieprogramma' 'en leemten in milieu-informatie' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: G.J.M. Oude Lenferink Beheer b.v.

Bevoegd gezag: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Tubbergen

Besluit: vergunning in het kader van de Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 14

Activiteit: uitbreiding huidige varkenshouderij en huidige biogasinstallatie

Betrokken documenten:

Startnotitie MER G.J.M. Oude Lenferink Beheer b.v., Van Westreenen, 2 augustus 2007.

De Commissie heeft geen inspraakreacties via het bevoegd gezag ontvangen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in het gemeentelijke blad "Op en rond de Es-sen": 21 augustus 2007

advies aanvraag: 14 augustus 2007

ter inzage legging: 22 augustus 2007 t/m 3 oktober 2007

richtlijnenadvies: 10 oktober 2007

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. S. Bokma

drs. S.J. Harkema (secretaris)

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

ing. M. Pijnenburg

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Varkenshouderij en biogasinstallatie Oude Lenferink Beheer b.v. te Tubbergen

G.J.M. Oude Lenferink Beheer b.v. is voornemens haar bedrijf aan de Oldenzaalseweg 134-136 te Fleringen uit te breiden en de huidige biogasinstallatie te vergroten naar een capaciteit van 2 MW. Om deze uitbreiding mogelijk te maken moet de gemeente Tubbergen een besluit nemen over de hiervoor benodigde milieuvergunning en het bestemmingsplan wijzigen. Voorafgaand aan deze besluiten wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld door G.J.M. Oude Lenferink Beheer b.v. De Commissie voor de milieueffectrapportage adviseert in dit advies de gemeente over de richtlijnen waar dit MER aan moet gaan voldoen.

ISBN: 978-90-421-2248-2